Rhaglen Gyflawn

Gwasanaeth Democratiaeth
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

Cyfarfod

CYSAG

Dyddiad ac Amser

10.00 y.b., DYDD MERCHER, 10FED CHWEFROR, 2021

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol Zoom / Zoom Virtual Meeting

Pwynt Cyswllt

Einir Rh Davies

01286 679868

einirrhiandavies@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Mawrth, 2 Chwefror 2021)

CYSAG

AELODAETH (7)

Plaid Cymru (4)

Y Cynghorwyr

Paul John Rowlinson
E. Selwyn Griffiths
Menna Baines
Judith Mary Humphreys

Annibynnol (3)

Y Cynghorwyr

Richard Medwyn Hughes
Dewi Wyn Roberts

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor – Y Cynghorwyr Edgar Wyn Owen a Simon Glyn

Cristnogion a Chrefyddau Eraill

Dashu (Scott Smith)	Bwdhaeth
Disgwyl Enwebiad	Yr Eglwys Fethodistaidd
Awaiting Nomination	Yr Annibynnwyr
Gwawr Maelor Williams	Eglwys Bresbyteraidd Cymru
Eirian Bradley Roberts	Yr Eglwys Gatholig
Anest Gray Frazer	Yr Eglwys yng Nghymru
Eurfryn Davies	Undeb Bedyddwyr Cymru

Athrawon

Miriam A. Amlyn	NAS/UWT
Cathryn Davey	UCAC
Heledd Jones	NUT
Disgwyl Enwebiad	ATL

Aelodau Cyfetholedig

Edward Parri-Jones	Dyneiddiwr

R H A G L E N

1. GWEDDI

Myfyrdod tawel neu weddi

2. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

4. MATERION BRYS

I nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried..

5. COFNODION 5 - 7

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion y cyfarfod o CYSAG a gynhaliwyd ar 11 Tachwedd 2020. (Copi'n amgaeedig)

6. GWAHODDIAD GAN CYSAGAU 8

Gwahoddiad i enwebu 4 cynrychiolydd i fynychu Cynhadledd Wanwyn CYSAGAU – sydd i'w chynnal 23 Mawrth 2021, drwy Zoom.

7. ADRODDIADAU BLYNYDDOL CYSAG

Diweddariad ar y Cynnydd gyda Adroddiadau Blynyddol CYSAG ar gyfer 2018-2019 a 2019-2020

8. YMATEB GAN BRIFYSGOL BANGOR YNGLYN A DYFODOL AG 9 - 11

I dderbyn a thrafod yr ymateb a dderbyniwyd gan Brifysgol Bangor ynglyn a

Dyfodol Canolfan AG Prifysgol Bangor, a

Dyfodol AG ym Mhrifysgol Bangor

9. ADDOLI AR Y CYD

I drafod addoli ar y cyd mewn Ysgolion

C.Y.S.A.G. - CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL 11/11/20

Yn Bresennol: Y Cynghorydd Paul J. Rowlinson (Cadeirydd)

Aelodau Cyngor Gwynedd: Y Cynghorwyr Menna Baines, Judith Humphreys a Selwyn Griffiths

Cristnogion a Chrefyddau eraill: Eirian Bradley Roberts (Yr Eglwys Gatholig), Tracy Richardson Jones (Yr Eglwys yng Nghymru), Eurfryn Davies (Undeb Bedyddwyr Cymru)

Athrawon: Miriam Amlyn (NASUWT), Cathryn Davey (UCAC)

Swyddogion: Buddug Mair Huws (Swyddog Gwella Ansawdd Addysg Gynorthwyol a Chlerc CYSAG) Sion Huws (Uwch Gyfreithiwr), Einir Rh Davies (Swyddog Cefnogi Aelodau) a Lowri H Evans (Swyddog Cefnogi Aelodau),

Cadarnhawyd, er bod nifer o ymddiheuriadau wedi dod i law, bod cworwm.

1. GWEDDI

Agorwyd y cyfarfod gyda gweddi gan Y Cynghorydd Paul Rowlinson.

2. ETHOL CADEIRYDD

Penderfynwyd ail-ethol y Cynghorydd Paul Rowlinson yn Gadeirydd i'r Pwyllgor hwn am y flwyddyn 2020/21

3. ETHOL IS-GADEIRYDD

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Menna Baines yn Is-Gadeirydd y Pwyllgor hwn am y flwyddyn 2020/21.

4. YMDDIHEURIADAU

Y Cyng. Dewi Roberts, Heledd Jones (NEU), Anest G Frazer (Yr Eglwys yng Nghymru), Edward Pari-Jones (Dyneiddwyr), Garem Jackson (Pennaeth yr Adran Addysg) a Dashu (Bwdïaeth)

5. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

6. MATERION BRYS

Ni dderbyniwyd unrhyw fater brys.

7. COFNODION

Bu i'r Cadeirydd gadarnhau cofnodion y cyfarfod o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 6 Tachwedd

2019 fel rhai cywir.

8. MATERION YN CODI O'R COFNODION

Ni chodwyd unrhyw faterion o'r cofnodion.

9. YMATEB I YMGYNGHORIAD CWRICWLWM I GYMRU: CREFYDD, GWERTHOEDD A MOESAU

Nodwyd nad oedd cyfle wedi bod i gyfarfod i drafod yr ymateb a bod ymateb drafft wedi ei rannu gydag Aelodau ar gyfer sylwadau. Ni dderbyniwyd sylwadau pellach.
Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad.

10. MATERION YN YMWNEUD A CYSAGau

Cyfeiriwyd at y papurau a dderbyniwyd ar gyfer cyfarfod diwethaf y CYSAGau. Cyfeiriwyd yn benodol at y llythyr 'Cyngor i Ysgolion' ynglŷn â chyd-addoli yn ystod y pandemig a chafwyd cadarnhad fod y llythyr wedi cyrraedd yr ysgolion.
Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad

11. PROFIADAU DISGYBLION AC ATHRAWON YN YSTOD Y CYFNOD CLO

Rhannodd MA, CD, EBR a TRJ eu profiadau yn ystod y cyfnod heriol, ble nodwyd mai prin iawn oedd yr amser ar gyfer paratoi.
Cyfeiriwyd at y sialensiau fel
Materion TG - nifer o'r disgyblion heb gyfrifiaduron a/neu gyswllt gwael i'r we a sgiliau rhai teuluoedd ddim cystal ynghyd â phrinder cyfarpar
Lles - nodwyd y pwysau i gadw cyswllt gyda disgyblion yn ystod y cyfnod clo a'r angen am gefnogaeth i'r plant wrth iddynt ddod yn ôl i'r ysgol, ond bod y plant yn gwerthfawrogi bod yn ôl yn yr ysgol a gweld eu ffrindiau.

Nododd CYSAG ei werthfawrogiad o ymdrechion yr athrawon a'r ffaith bod Addysg Grefyddol i weld yn cael yr un sylw yn y cyfnod clo, gan nodi bod yr athrawon wedi gwneud yn dda mewn cyfnod anodd.
Nododd y Cadeirydd fod yr uchod yn ddarlun calonogol iawn, gan gyfeirio at y pwysau ar athrawon oedd yn dysgu o bell ac wyneb yn wyneb fyddai yn siŵr o fod yn gryn straen.
Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad

12. YSTYRIED SEFYLLFA ARHOLIADAU TGAU A LEFEL A

Yn dilyn datganiad y Gweinidog Addysg ar 10/11/20 am yr uchod, nodwyd pryder bod y datganiad yn codi llawer o gwestiynau a phryderon. Cadarnhawyd, er nad oes disgwyl i ddisgyblion eistedd arholiadau yn 20/21, bod y disgyblion wedi colli llawer o amser, a dal angen cwblhau tair uned o waith. O ran y drefn, nodwyd bod y profion i gael eu hasesu yn allanol, ond bod angen cael y manylder dipyn cyn y Nadolig, gan fod amser yn prysur fynd heibio. Nodwyd, er gwybodaeth, bod y rhan fwyaf o bynciau yn yr un cwch.

Derbyniwyd yr adroddiad a chytunwyd

1. Ceisio cael yr holl CYSAGau i gysylltu gyda y CBAC i ofn am eglurder cyn y Nadolig
2. Cysylltu gyda CYSAGau eraill, a deilydd portffolio Addysg Cyngor Gwynedd a Siân Gwenllïan i fynegi pryder am y sefyllfa.

13. ADRODDIAD BLYNYDDOL CYSAG 2018-2019 A 2019-2020

Cadarnhawyd ei bod yn ofyn statudol i greu Adroddiad Blynyddol, ac atgoffwyd CYSAG mai Bethan James oedd wedi ei wneud yn flaenorol, ond bod arbenigedd Bethan wedi ei golli oddi ar CYSAG erbyn hyn. Ymddiheurodd y Cadeirydd nad oedd y gwaith wedi ei wneud ar gyfer 2018-19 na 2019-20.

Cytunwyd y byddai BMH yn trafod o fewn yr Adran, ac yna yn cysylltu gyda Bethan James ar ran CYSAG

Cytunwyd i dderbyn yr adroddiad.

14. DYFODOL ADDYSG GREFYDDOL YM MHRIFYSGOL BANGOR A'R EFFAITH AR Y DDISGYBLAETH YN YSGOLION GWYNEDD

Nodwyd mai ysgogiad yr eitem oedd y pryder ynglŷn â'r ail-strwythuro ym Mhrifysgol Bangor a'r pryder am ddyfodol y pwnc. Nodwyd ei bod yn ymddangos bod unig aelod staff Addysg Grefyddol yr Adran yn gadael ddiwedd y flwyddyn er bod traddodiad hir o ddysgu AG yno. Nodwyd ei bod yn ymddangos bod bwriad i ddod ag athrawon i mewn o ysgolion i wneud y rôl dysgu.

Cytunwyd i dderbyniwyd yr adroddiad

15. BETH YW DYFODOL CANOLFAN ADDYSG GREFYDDOL Y BRIFYSGOL?

Saif Y Ganolfan ar Safle'r George ac mae ynddi lyfrau ac arteffactau pwysig a nodwyd pryder ynglŷn â beth fydd yn digwydd i'r casgliad hwn.

Nodwyd pryder am y sefyllfa uchod a'r sgil effaith o golli athrawon AG o ganlyniad.

Derbyniwyd yr adroddiad a chytunwyd y byddai y Cadeirydd yn :

1. Gyrru llythyr at Brifysgol Bangor a'r Deilydd Portffolio Addysg yn holi am eu bwriadau, gan nodi pryder CYSAG am y sefyllfa ymarfer dysgu ac adnoddau.
2. Gan hefyd holi am ddyfodol y cwrs TAR yn sgil yr ail-strwythuro and yn sgil hynny dyfodol Canolfan AG Prifysgol Bangor fel adnodd.

Nodwyd y byddai yn ddiddorol gwybod pa golegau sydd yn cynnig cwrs AG Cymraeg ac yn cynnig ymarfer dysgu erbyn hyn.

16. HUNAN ASESIAD YSGOLION

Derbyniwyd yr adroddiad.

Nodwyd bod y saith agwedd yn sgorio yn "dda" a llongyfarchwyd yr ysgol.

Dechreuodd y cyfarfod am 2:00 pm a daeth i ben am 3.15 p.m.

CADEIRYDD

Pwnc: WASACRE Spring Meeting - 23.03.21

Scroll down for English

Annwyl Clerc CYSAG,

Bydd cyfarfod gwanwyn Cymdeithas Cynghori CYSAGau Cymru (CCYSAGauC) yn cymryd lle ar Ddydd Mawrth 23 o Fawrth 2021 trwy 'Microsoft Teams'. Byddaf yn ddiolchgar os fyddech yn rhannu'r dyddiad ag aelodau CYSAG a gwneud trefniadau ar gyfer i fyny at bedwar cynrychiolydd o'ch CYSAG i ymuno a'r cyfarfod.

Amser cychwyn: 10.30yb (bydd aelodau yn medru ymuno o 10.15yb)
Amser Cloi: 1.00yh.

Bydd mwy o fanylion am y cyfarfod, gan gynnwys papurau a chyfarwyddiau at sut i ymuno a'r cyfarfod yn dilyn mae o law.

Yn gywir
Alice Parry

Ysgrifennydd i CCYSAauC

Ebost at Athro Davies, Prifysgol Cymru Bangor

Annwyl Athro Davies,

DYFODOL CANOLFAN ADDYSG GREFYDDOL Y BRIFYSGOL

Gofynnwyd i mi ysgrifennu atoch ar ran Cyngor Ymgynghorol Sefydlog Addysg Grefyddol (CYSAG) Gwynedd. Yn ein cyfarfod diweddar, mynegwyd pryder ynghylch yr ailstrwythuro yn y Brifysgol a'i oblygiadau ar gyfer Addysg Grefyddol. Mae sicrhau cyflenwad o athrawon addysg grefyddol yn hollbwysig ar gyfer dyfodol y pwnc ac yn enwedig rhai sy'n gallu dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae Prifysgol Bangor yn chwarae rôl bwysig wrth hyfforddi'r athrawon hyn a buasem yn ddiolchgar iawn petaech yn ein goleuo o ran dyfodol y cwrs TAR addysg grefyddol ym Mangor a pha golegau eraill sy'n cynnig hyfforddiant cychwynnol i athrawon AG trwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae CYSAG Gwynedd hefyd yn bryderus ynghylch dyfodol Canolfan Addysg Grefyddol y Brifysgol. Mae gan y Ganolfan gasgliad o lyfrau ac arteffactau pwysig a hoffem wybod beth fydd dyfodol yr adnodd gwerthfawr hwn?

Yn gywir iawn,

Paul Rowlinson

Y Cyng. Paul Rowlinson,

Cadeirydd Cyngor Ymgynghorol Sefydlog Addysg Grefyddol Gwynedd

copi: Y Cynghorydd Cemlyn Williams, Deilydd y Portffolio Addysg, Cyngor Gwynedd

....

Ymateb Prifysgol Cymru, Bangor

Annwyl Cynghorydd Rowlinson,

Diolch yn fawr am eich e-bost ac ymddiheuriadau am yr oedi wrth ymateb.

Cytunaf fod Prifysgol Bangor yn chwarae rhan hollbwysig yn y gwaith o addysgu Addysg Grefyddol yng Nghymru, ac yn arbennig felly drwy gyfrwng y Gymraeg. Gallaf gadarnhau nad yw ailstrwythuro'r brifysgol yn ddiweddar yn cael effaith negyddol ar ein cefnogaeth yn y maes hwn. Mae’r ailstrwythuro wedi arwain, mewn gwirionedd, at ymrwymiad i fuddsoddi’n sylweddol yn elfen Addysg Athrawon yr Ysgol Addysg. Yn ogystal, mae ymrwymiad parhaus a chryf i gynnig Tystysgrif Addysg i Raddedigion mewn Addysg Grefyddol, a phob pwnc arall, drwy gyfrwng Gymraeg. Yn ogystal, efallai eich bod yn ymwybodol bod Addysg Grefyddol yn elfen greiddiol o Feysydd Dysgu a Phrofiad yn y Dyniaethau a chaiff hyn ei addysgu i dros 250 o fyfyrwyr Addysg Gychwynnol Athrawon Cynradd, y mae tua’u hanner yn astudio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Yng Ngholeg y Celfyddydau a’r Dyniaethau, mae penodiad trwy’r Coleg Cymraeg Cenedlaethol yn yr Ysgol Hanes, Athroniaeth a Gwyddorau Cymdeithas hefyd wedi cynyddu'r gallu i addysgu astudiaethau crefyddol yn Gymraeg. Mae staff yr Ysgol Athroniaeth a Chrefydd wedi sefydlu cysylltiadau cryf a chynhyrchiol gydag athrawon sy'n addysgu crefydd, moeseg ac athroniaeth gogyfer â Safon Uwch mewn ysgolion a cholegau Addysg Bellach ledled Gogledd Cymru a Gorllewin Lloegr. Mae adeiladu'r rhwydwaith hwn yn rhan o brosiect tair blynedd, dan arweiniad yr Athro Lucy Huskinson a Dr Josh Andrews ac mae wedi'i ariannu gan yr All Saints Educational Trust. Un o nodau'r prosiect yw annog myfyrwyr Safon Uwch Addysg Grefyddol, Cymraeg a Saesneg, i barhau â'u hastudiaethau yn y pwnc yn y brifysgol.

Gallaf hefyd gadarnhau bod Canolfan Addysg Grefyddol y Brifysgol, a'r stôr adnoddau yn arbennig, yn parhau i fod ar gael i'w defnyddio a bydd yr adnoddau'n parhau i fod mewn gofal da i'w defnyddio gan ein myfyrwyr a chan ysgolion lleol sy'n dymuno eu defnyddio. Mae’r Ganolfan yn parhau i fod wedi'i lleoli yn y llyfrgell ddiogel ar safle’r Normal.

Efallai eich bod hefyd yn ymwybodol ein bod fel arfer yn ei chael yn anodd recriwtio yn y maes hwn. Byddem yn awyddus iawn i drafod unrhyw ffyrdd y

gallem gydweithio a fyddai'n helpu gyda hyn. Bydd Jeremy Griffiths, Cyfarwyddwr CaBan, sef y ganolfan sydd yng ngofal Addysg Gychwynnol Athrawon, yn cyfarfod â holl benaethiaid uwchradd Môn yr wythnos nesaf i gyflwyno ein rhaglen addysg gychwynnol athrawon a thrafod cysylltiadau gwaith agosach rhwng Ysgol Addysg Prifysgol Bangor ac addysg ym Môn. Byddem yn ddigon parod i drafod y maes hwn ymhellach gyda chi.

Rhowch wybod i mi os oes unrhyw beth arall y gallaf ei wneud a allai fod o gymorth.

Cofion

Andrew